

Trondheimsregionen

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og Trondheim

16. mars 2015

Massedeponi i Trondheimsregionen – regional utredning av områder for deponering av rene masser: Begrenset tilleggshøring.

Vi viser til vårt brev signert Steinar Nygaard datert 8. juli 2013, og vår uttalelse til Bygningsrådet i Trondheim kommune datert 2. november 2014 (begge vedlagt). Vi viser også til egen uttalelse om massedepoier fra Forum for natur og friluftsliv, der Naturvernforbundet er blant medlemsorganisasjonene, og stiller oss fullt ut bak den uttalelsen. I tillegg ønsker Naturvernforbundet å utdype vår mening noe nærmere i det følgende:

Naturvernforbundet mener Trondheimsregionen har gjort en svært grundig utredning i forhold til Leinstrandkorridoren og det enkelte deponi som er søkt der. Dette både med ekspertgruppen inkludert NINA, Vitenskapsmuseet/NTNU i tillegg til Miljøenheten med flere. I tillegg foreligger det mange utredninger fra Trondheim kommune, spesielt i forhold til deponiet ved Hestsjøen i Trondheim (Skjefstad Vestre og Benberg).

Vi mener at gruppens innspill med flere er svært solide, og det samme med Trondheimsregionens anbefalinger i forhold til Leinstrandkorridoren. Naturvernforbundet støtter Trondheimsregionens forslag fullt ut i forhold til Leinstrandkorridoren.

Dette understøttes nå også ved at Fylkesrådmannen i Sør-Trøndelag og Rådmannen i Trondheim fullt ut støtter Trondheimsregionens forslag. Vi minner her også om at Sør-Trøndelag fylkeskommune har ansvar for forvaltning av høstbare, ikke-truede arter av vilt og innlandsfisk i fylket, og derfor ville ha reagert om det var mangler i utredningen på disse områdene. Og et enstemmig Fylkesutvalg i Sør-Trøndelag fylke vedtok å støtte Trondheimsregionens anbefalinger.

Leirelvkorridoren, fra Strindamarka til Bymarka, er nå mest sannsynlig ødelagt som Viltkorridor etter vedtaket i Bystyret i slutten av februar. Det er derfor svært viktig å bevare Leinstrandkorridoren om man skal bevare det biologiske mangfoldet i Bymarka. Derfor er det **spesielt viktig** at de søkte massedepoier ved Skjefstad Vestre og Benberg (ved Hestsjøen i Trondheim) samt Storler ikke tillattes, noe som er i tråd med alle anbefalinger.

Vi minner også om at utbyggers konsulenter er betalt av utbygger, og ikke alltid kan sies å være objektive ved innspill.

Naturvernforbundet har fulgt massedeponiet ved Hestsjøen i Trondheim (Skjefstad Vestre og Benberg) tett.

Naturvernforbundet i Trondheim har sendt to brev i forhold til massedeponiet ved Hestsjøen, det første (8. juli 2013) i forbindelse med planprogramhøring i 2013. Det andre til Bygningsrådet i Trondheim ved dets behandling av deponiet 2. november 2014. Disse er som nevnt vedlagt i sin helhet som merknad til Trondheimsregionen, da vi mener de begge fortsatt er veldig relevante i forhold til deponiet ved Hestsjøen.

Vi har også tatt med her noen utdrag som vi mener er spesielt viktige i forhold til dette søkte deponi:

I planprogrammet vises det til planlagt sprenging og masseuttak i områdene U1 og U2

Friluftinteressene vil skades gjennom rundt 20 års anleggsarbeid i området, med tilhørende sprenging, pigging av stein, støv og anleggstrafikk, og støyen fra dette vil bære godt over det populære badevannet og langt innover i Bymarka, som burde sikres mot slik støyforurensning.

Vi er også bekymret for støv og avrenning fra massene til Hestsjøen og i bekker som leder til Gaula. Sprengstoffrester kan være skadelig. Selv om det eventuelt ikke skulle påvises giftstoffer fra knust stein, vil slam og grums uansett kunne føre til redusert oksygenopptak hos gjellepustende organismer, som invertebrater, fisk og amfibier, samt eutrofiering. I tillegg kan tilførsel av vann til bekker bli endret av nye hellinger i terrenget. Detaljer rundt dette burde være grundigere konsekvensutredet, og vi henviser igjen til naturmangfoldloven, men man må legge føre-var-prinsippet til grunn og det er trolig vanskelig å garantere seg mot negative følger.

Det er ikke angitt hvor mye masse som skal tas ut, men ut fra tegningene ser det ut til å være betydelige mengder.

Avrenning til Gaula vil være katastrofe

«Rene masser» - Vi har erfart at dette er et begrep som strekkes selv om de aktuelle Faktaark foreligger. En avrenning som ikke holder de krav forurensningslovgivningen setter, vil være en katastrofe i det området av Gaulavassdraget hvor de mest unike naturverdier forefinnes.»

Tilleggskonsekvenser Viltkorridoren utover det utredete i Trondheimsregionen

Man kan også anta at trekkruten spesielt for store hjortedyr læres fra generasjon til generasjon gjennom erfaring, og at dyrene kan miste denne kunnskapen i løpet av den lange perioden. Forskingen viser at slik adferd hos dyr læres, og er erfaringsbasert. Ved snørrike vintre vil det være avgjørende for hjortedyr å kunne komme seg ned i lavereliggende områder for å beite og bevege seg lettere, og om viltkorridoren gjennom 20 år er uframkommelig, må man regne med at hjortedyr kan bli fysisk svekket og oftere forville seg ned på lokale veier og inn i folks hager, istedenfor til sine mer naturlige beiteområder. Man vil også oftere komme i situasjoner der hjortedyr avlives.

Betydelig vekst i Trondheim, mindre natur per person

Det er antydning hvilken type friluftsliv som i dag skjer i området. Det blir en forstatisk vurdering. Med den meget betydelige vekst som skjer i Trondheim, og de nærliggende deler av byen, vil behovet for friområder øke meget betydelig. I dag vektlegges også

folkehelseperspektivet på helt annen måte enn tidligere.

Politisk vedtak om deponi ved Hestsjøen er ugyldig, brudd på Naturmangfoldsloven, er utredet mange ganger i Trondheim kommune i tillegg til Trondheimsregionen og Sør-Trøndelag fylkeskommune

Dersom planene om massedeponi på Skjefstad Vestre og Benberg blir godkjent, vil Naturvernforbundet hevde at det politiske vedtaket er ugyldig, og vise til §12 i naturmangfoldloven:

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Dette fordi administrasjonen, gjennom Rådmannens innstilling, klart uttaler at naturmangfoldet rammes negativt, og at det finnes bedre alternativer. Det er allerede i dag åpenbart at massedeponiet får i hovedsak negative konsekvenser. Dersom vedtaket skal være gyldig, må politikerne gjennom vedtak vise at administrasjonen har gjort feil.

For Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og Trondheim

Erik Brenna (biolog)

Nedenfor følger de to nevnte vedleggene kronologisk.

Naturvernforbundet I Trondheim

Massedeponi Hestsjøen.

Trondheim, 8/7-2013.

Ref. Varselbrev og planprogram.

Naturvernforbundet er særlig opptatt av de virkninger inngrepet vil medføre for naturmiljø og friluftsliv og i den forbindelse den aktuelle arealbruk. Vi vil understreke at vi prinsipielt ser positivt på foretak som utvikler areal med landbruksmessig positivt resultat. Dette må imidlertid også avveies i forhold til de verdier vi ovenfor har anført som viktige. Og vi vet av erfaring at nettopp disse verdiene lett vil bli satt til side i slike sammenlikninger. Området er i dag LNF-område som bl.a. inneholder viktige viltkorridorer inn i Bymarka, ulike naturtyper og ligger innenfor det område som inngår i NVE's verneplan for Gaulavassdraget. Det bør tilsi at nettopp disse verdier blir fremstilt og vurdert ut fra deres egenverdi og den betydning de vil ha for folks aktivitet i området.

Vi vil komme tilbake til mer utførlige kommentar og vår konklusjon når den anførte KU er gjennomført, men vil foreløpig peke på følgende:

- Det er viktig å se området i en større sammenheng – hva vil inngrepet medføre for aktiviteter som skjer både i dette området og de tilgrensende områder uten å se det isolert innenfor de grenser som er angitt for foretaket.
- Det er antydning hvilken type friluftsliv som i dag skjer i området. Det blir en for statisk vurdering. Med den meget betydelige vekst som skjer i Trondheim, og de nærliggende deler av byen, vil behovet for friområder øke meget betydelig. I dag vektlegges også folkehelseperspektivet på helt annen måte enn tidligere.
- «Avbøtende tiltak» kan i noen sammenhenger fungere, men det må erkjennes at det ofte er en vanskelig løsning som det for lett vint bare henvises til. Naturen, og de funksjoner den gir grunnlag for, lar seg ikke lett endre uten at det gir negative følger. Vi ber om at dette særlig blir vektlagt i det videre arbeid.
- Det er angitt en tidsramme på 15 – 20 år. Det er en lang «midlertidighet». Vi er fra andre saker kjent med at slike tidsangivelser lett blir oversett. Dersom tiltaket blir satt i verk, går vi ut fra at det blir satt klare tidsangivelser.
- «Rene masser» - Vi har erfart at dette er et begrep som strekkes selv om de aktuelle Faktaark foreligger. En avrenning som ikke holder de krav forurensningslovgivningen setter, vil være en katastrofe i det området av Gaulavassdraget hvor de mest unike naturverdier forefinnes.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Trondheim

Steinar Nygaard

Naturvernforbundet i Trondheim
Sandgata 30
7012 Trondheim
sortrondelag@naturvern.no

Bygningsrådet i Trondheim kommune
(Se vedlagt mottakerliste)

2. november 2014

Massedeponi Hestsjøen (Skjefstad Vestre og Benberg)

Vi viser til vårt brev signert Steinar Nygaard fra 8. juli 2013.

Siden mars har saken gått gjennom flere ledd og behandlinger, og politiske vedtak tilsier at Hestsjøen nå vil bli vurdert gjennom IKAP (Interkommunal arealplan). Vi ser at Rådmannens klare anbefaling er å si nei til massedeponiet ved Hestsjøen, av åpenbare årsaker det gjøres rede for i innstillingen, og Naturvernforbundet støtter Rådmannen fullt og helt. Bygningsrådet skal nå ta stilling til om planene skal konsekvensutredes ytterligere, eller om foreliggende forslag til planprogram utredet av Graver AS for grunneierne/forslagsstillere er tilstrekkelig.

Naturvernforbundet er opptatt av naturverdiene som gamle verneverdige trær i området (med tilhørende artsmangfold), friluftinteressene ved Hestsjøen og i Bymarka og ikke minst viltkorridoren fra Leinstrand mot Bymarka og landskapsvernområdet langs Gaula.

Friluftinteressene vil skades gjennom rundt 20 års anleggsarbeid i området, med tilhørende sprenging, pigging av stein, støv og anleggstrafikk, og støyen fra dette vil bære godt over det populære badevannet og langt innover i Bymarka, som burde sikres mot slik støyforurensning. Støvet vil også kunne bli et problem. Vi er også bekymret for sikkerheten langs veien som benyttes mye for adgang til badevannet, til mosjon som rulleski og sykling, samt at det er en skolevei. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig avbøtende tiltak å lage gangvei, når massedeponiet av rådmannen regnes som både unødvendig og med for store negative konsekvenser.

Viltkorridoren (Leinstrandkorridoren) regnes som særdeles viktig naturverdi. Adgangen for dyr mellom Bymarka og Melhus, Gaula og Leinstrand er allerede svak, og bør ikke svekkes ytterligere. Den senere tid har det kontinuerlig skjedd en gjenbygging av viltkorridorer i Trondheim, og denne er nå den eneste gjenværende av betydning. Det planlagte massedeponiet ved Hestsjøen har Viltverdi A (svært viktig regional/nasjonal verdi) og dekker hele bredden til Leinstrandkorridoren i dette området. Selv om man skulle vedta å restaurere og beplante området etter ca. 20 år med anleggsarbeid, kan både konsekvensene etter sterkt redusert adgang gjennom området i seg selv ha ført til negative konsekvenser for Bymarkas fauna. Man kan også anta at trekktruten spesielt for store hjortedyr læres fra generasjon til generasjon gjennom erfaring, og at dyrene kan miste denne kunnskapen i løpet av den lange perioden. Forskningen viser at slik adferd hos dyr læres, og er erfaringsbasert. Ved snørike vintre vil det være avgjørende for hjortedyr å kunne komme seg ned i lavereliggende områder

for å beite og bevege seg lettere, og om viltkorridoren gjennom 20 år er uframkommelig, må man regne med at hjortedyr kan bli fysisk svekket og oftere forville seg ned på lokale veier og inn i folks hager, istedenfor til sine mer naturlige beiteområder. Man vil også oftere komme i situasjoner der hjortedyr avlives.

Forøvrig kan vi nevne at de gamle, verneverdige trærne i området kan huse rødlistede arter, men de er i seg selv regnet som viktige å bevare. Konsekvensene av tapet her er åpenbart negative, og vi viser til naturmangfoldlovens paragrafer relatert til utbyggingssaker og offentlig beslutningstaking (§§7-12). Førre-var-prinsippet må også legges til grunn.

Vi er også bekymret for støv og avrenning fra massene til Hestsjøen og i bekker som leder til Gaula. Sprengstoffrester kan være skadelig. Selv om det eventuelt ikke skulle påvises giftstoffer fra knust stein, vil slam og grums uansett kunne føre til redusert oksygenopptak hos gjellepustende organismer, som invertebrater, fisk og amfibier, samt eutrofiering. I tillegg kan tilførsel av vann til bekker bli endret av nye hellinger i terrenget. Detaljer rundt dette burde være grundigere konsekvensutredet, og vi henviser igjen til naturmangfoldloven, men man må legge førre-var-prinsippet til grunn og det er trolig vanskelig å garantere seg mot negative følger.

Dersom planene om massedeponi på Skjefstad Vestre og Benberg blir godkjent, vil Naturvernforbundet hevde at det politiske vedtaket er ugyldig, og vise til §12 i naturmangfoldloven:

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Dette fordi administrasjonen, gjennom Rådmannens innstilling, klart uttaler at naturmangfoldet rammes negativt, og at det finnes bedre alternativer. Det er allerede i dag åpenbart at massedeponiet får i hovedsak negative konsekvenser. Dersom vedtaket skal være gyldig, må politikerne gjennom vedtak vise at administrasjonen har gjort feil.

Naturvernforbundet ber således om å følge Rådmannens innstillinger når det gjelder massedeponi ved Hestsjøen, Skjefstad Vestre og Benberg, og ytterligere konsekvensutredninger vil ikke endre forutsetningene nok til at konklusjonen blir endret. Som det kommer fram i innstillingen fra mars 2014 er det noen tiltak i planene som med fordel kan gjennomføres, slik som å sikre og bøte på skadene ved det allerede eksisterende steinbruddet. Resten av planene for området må forkastes.

For Naturvernforbundet i Trondheim

Erik Brenna

Vedlegg: Mottakerliste

Mottakerliste

Sekretær:

knut-ole.bleke@trondheim.kommune.no

Bystyrets postmottak:

bystyret.postmottak@trondheim.kommune.no

Medlemmer og varamedlemmer i Bygningsrådet i Trondheim kommune:

Medlemmer:

Rita Ottervik (Ap), ordfører
Geir Waage (Ap)
Sissel Trønsdal (Ap)
Eirik Schrøder, (Ap)
Geirmund Lykke (KrF)
Yngve Brox (H)
Merethe Baustad Ranum (H)
Tone Stav (H)
Elin Marie Andreassen (FrP)
Jon Gunnes (V)
Knut Fagerbakke (SV), varaordfører

Varamedlemmer:

For medlem nr 1-5
Ferhat Güven, (Ap)
Marte Løvik, (Sp)
Heidi Eidem, (Ap)
Turid Stenseth, (Ap)
Arne Byrkjeflot, (R)
Espen Agøy Hegge, (KrF)
Ingvill Kvernmo (Ap)

For medlem nr 6-8
Michael Setsaas, (H)
Mari Holm Lønseth, (H)
Joakim Strand, (H)
Nina Wikan, (H)
Kjetil Utne (H)

For medlem nr 9:
Morten Kokaas, (FrP)
Halvor Valderaune Bueng, (FrP)
Grethe Enlid, (FrP)
For medlem nr 10:
Lillian Dalager Bromseth, (PP)
Bente Kjosnes, (V)
Trond Åm, (V)

For medlem nr 11
Ottar Michelsen, (SV)
Jan Bojer Vindheim, (MDG)
Latifa Nasser, (SV)

ordforer.postmottak@trondheim.kommune.no; geir.waage@trondheim.kommune.no; sissel.tronsdal@trondheim.kommune.no; eirik.schroder@trondheim.kommune.no; geirmund.lykke@trondheim.kommune.no; yngve.brox@trondheim.kommune.no; merethe-baustad.ranum@trondheim.kommune.no; tone.stav@trondheim.kommune.no; elin-marie.andreassen@trondheim.kommune.no; jon.gunnes@trondheim.kommune.no; knut.fagerbakke@trondheim.kommune.no; ferhat.guven@trondheim.kommune.no; mailto:marte.lovik@trondheim.kommune.no; heidi.eidem@trondheim.kommune.no; turid.stenseth@broadpark.no; arne.byrkjeflot@trondheim.kommune.no; Espen.Hegge@trondheim.kommune.no; ingvill.kvernmo@gmail.com; dr.setsaas@setsaas.no; mhlonseth@gmail.com; joakim.strand@gmail.com; nwikan@gmail.com; kjetil.utne@trondheim.kommune.no; mkokaas@online.no; halvor.bueng@trondheim.kommune.no; grethe.enlid@trondheimomsorg.no; dbromse@online.no; bente.kjosnes@ngu.no; trondenator@gmail.com; ottar.michelsen@ntnu.no; jan-bojer.vindheim@trondheim.kommune.no; latifa.nasser@skaun.kommune.no;

(Som listet opp her: <http://trondheim.kommune.no/content/1117725610/Medlemmer-i-formannskap-og-bygningsrad>)